

FØROYA SOSIAL-DEMOKRATUR

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BROÐURSKAPUR

Nr. 11

Lýsingarprísur fyri mm: 12 oyru á
1. síðu, 10 oyru á 3. og 4. síðu

Leygardagin 19. mars 1949

Bladið verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 2,00 + porto um fjórðingsárið

23 Árg.

NEVNDARÁLIT

i lótingsmáli nr. 109-1948: Sociallógávan

17. februar legði landsstýris-
maður J.P. Davidsen fram á
tingborð lótingsmálið nr.
119/1948: Sociallógávan.

Nevndin hevur viðgjørt mál-
ið og býtt seg í ein meirluta
(P. M. Dam, J. Fr. Óregaard, Jo-
han Poulsen og P. H. Weihe) og
ein minniluta (Th. Petersen,
Richard Long og Hákun Djur-
huus).

Meirlutin heldur fram:

Hin sociala forsorgin í Fø-
royum í dag er ótíðarhóskandi
og treingir í hægsta stig at verða
bótt.

Tey uppskot til umskipan av
ellisrentulógini, avlamisrentu-
lógini eins og barnaforsorgini,
ið her er talan um, megu hald-
ast at vera munandi framstig,
og verður mælt tinginum til at
samtykkja tey, so umskipanin
kann koma í gildi tann 1. april
í ár uttan aðra broyting, enn at
parantesarnir í uppskotinum til
ellisrentulóg gr. 2 og 3 og av-
lamisrentulóg gr. 4, stk. 1 og 3
detta burtur.

Tað vildi verið samsvarandi
við andan og ællanina við stýris-
skipani nýggjan, at umsitingin
av forsorgarskipanini varð lógð
undir landsstýrið. Men lands-
stýrið hevur enn ikki haft at-
støður til at dubba seg til at
taka uppá seg hesa uppgávu. Ti
trýtur í lótni serkøna manning,
og tess skrivstovuviðurskifti eru
heldur ikki enn í lagi, og tá ið
tað so er mikið umráðandi at
fáa ábótina til tey gomlu,
avlamisfólkini og tey treingjandi
børnini beinan vegin uttan
vrövl, er lættast og handigast
fyríbils at lata umsitingina halda
fram hjá ríkisumboðnum, tó við
teirri broyting, at landstýrið skal
vera við í ráðum alla staðni, ið
talan er um metan av trongd
og viðurskiftum teirra forsorgar-
rættindaðu, samanber t.d. ellis-
rentulógarinnar gr. 1, petti 2, gr.
2, petti 2b, petti 5, gr. 4, petti
3, gr. 6, pettini 2 og 3, gr. 7, petti
3, gr. 13 og 14, gr. 20, petti
1, og gr. 21.

Við hesari samvirkan og
samráðing við ríkisumboðið fær
landstýrið høvi til at ognar sær
ta sakligu vitan, handalagið og
fimið at umsita ta socialu

forsorgarskipanina. tá ið grund-
arlagið við manning og nóg
góðum skrivstovuviðurskiftum
annars er í lagi fyri at taka
umsitingina.

Uppskotini til bótan av for-
sorgini hjá teim gomlu, avlamis-
fólkunum og treingjandi børnum
míða ímóti at gera forsorgina
eins góða og niðri í Danmark.
Men meðan forsorgstigin eru
sett ymisk fyri býrnar og úti á
landinum í Danmark, eru
forsorgarstigin sett eins fyri
öll pláss í Føroyum.

Hesin ójavnir kemst av, at
meðan Danir hava ein gjøllari
statistiskan kunnleika til munin
millum kostnaðin av at liva í
teim ymsu landsøkjunum, hava
vit í Føroyum ikki tær neyð-
turvulgu ásannanir og statiska
vitan viðvikjandi dýrleikanum
at liva á teim ymsu plássunum
kringbyggjarnar.

At ikki er eins dýrt at liva á
teim ymsu plássunum í Føroy-
um er ivaleyst.

Fyri at javna í at seta for-
sorgargrundstigin eins fyri øll
forsorgarrættindaðu er tiltaks-
ella javningarpeningurin settur
til 12½ pCt. av grundstiginum
afturimóti 7½ pCt. niðri.

Við at tiltakspeningurin verður
settur so rúmiskur hevur
ríkisumboðið í samráð við
landstýrið høvi til eftir gjøllari
kannan av livskorunum á teim
ymsu plássunum at geva ser-
liga viðbót har ið dýrast er at
liva.

Viðvikjandi teim 12½ %
av grundrentuni er annars at
leggja aftrat tí, ið longu er sagt,
at tá ið umstøðurnar eru heilt
vánaligar kann verða játtað
munandi uppiskoyti. Sum hugsað
dómi í hesum føri kunnu nevast
hjú, ið eru fyri tí, at húsum
teirra tørvar ábót, fyri at tey
kunnu sita heit og turr inni.
Men tey hava ikki ráð uttan at
taka av ellisrentuna at gera
hesa ábót. Í slíkum tilfellum
vil vera rætt og rimiligt, at tey
av tiltakspeninginum verða at
fáa serliga hjálpi til húsumvæl-
ingar út yvir vanligt trongdar-
uppiskoyti, ið tey móguliga eru
rættindað til. Nevnt er í við-
merkingum hjálpi til brenni,
húsaleigu o.s.fr.

Annars er principielt rættast
at leggja forsorgarstigin fóst
so nær teim vanligu trongdar-
veruleikum — sum í gr. 6 —
sum móguligt og at lata minst
móguligt standa til metingina
av teim ymsu treingjandi, og
er tað tí neyðugt, at forsorgar-
skipanin verður broytt í hesa
ætt sum vitanin og ásannanin
viðvikjandi trongdarveruleikan-

um búkast og verður at liggja
greiðari í hvørjum.

Hvørja bótan av forsorgini
hjá teim gomlu, avlamisfólkun-
um og treingjandi børnum upp-
skotini goyma í sær greiðast
við fylgjandi sammetan av hvat
ið t. d. ellisrentufólk og avlam-
isfólk fáa nú, og hvat ið tey
verða at fáa aftaná broytingina
av ellisrentu- og avlamisrentu-
lógini:

Verða at fáa: Fáa nú:

a) grundstig.....	kr. 1.812,—	
b) at taka til, tá serliga tørvar (12½ pCt.)	kr. 226,—	
	kr. 2.038,—	kr. 675,—

Taka hjún ellisrentu fyrst, tá annað ella
bæði eru 70 ár verða tey at fáa 168 kr.

meira ella.....	kr. 2.106,—	kr. 900,—
-----------------	-------------	-----------

Hava tey forsorg fyri einum ella fleiri børn-
um, vilja tey fyri hvørt barnið undir 15 ár
fáa eitt uppiskoyti uppá

kr. 372,—

Stök vilja fáa:

a) grundstig.....	kr. 1.212,—	
b) at taka til, tá ið serliga tørvar (12½ pCt.)	kr. 151,—	
	kr. 1.363,—	kr. 337,—

Verður bíðað til 70 ár, verður rentan
hækkað við 120 kr. ella

kr. 1.483,— kr. 450,—

Viðvikjandi barnaforsorgaruppiskoyti ræð-
ur tað sama sum hjá hjúnum.

Avlamishjú, við tveimum børnum verða
eftir nýggja uppskotinum at fáa:

a) grundstig.....	kr. 1.812,—	kr. 675,—
b) at taka til, tá ið serligur törvur er (12½ %)	kr. 226,—	
c) avlamisuppiskoyti.....	kr. 384,—	kr. 200,—
d) um bæði eru hjálparleys.....	kr. 810,—	kr. 300,—
e) fyri børnini á 372,— kr.	kr. 744,—	
	kr. 3.976,—	kr. 1.175,—

Stak avlamisfólk fáa:

a) grundstig.....	kr. 1.212,—	kr. 337,—
b) at taka til, tá ið serligur törvur er (12½ %)	kr. 151,—	
c) avlamisuppiskoyti.....	kr. 192,—	kr. 100,—
d) í hjálparloysi	kr. 540,—	kr. 150,—
	kr. 2.095,—	kr. 587,—

Ellisrentufólk kunna uttan
frádrátt í rentuni vinna: Hjú,
906 kr., stök 606 kr., og av-
lamisfólk kunna við egnum

arbeiði vinna: hjún 1812 kr. og
stök 1212 kr., áðrenn nakað
verður drigið frá. Nú kunnu
hjú einans vinna kr. 200 utt-

SALT

at fáa úr saltbinginum á Drelnesi, Trongisvægi

Tá fiskiskip er greitt at sigla, er bert at fara til Drelnes, og
vil avskipa 50 tons í tíman. Ongar eykaútreiðslur til lossing
og einki tíðarspell.

North Atlantic Salt Co. p/f
(Telegr.adr. Northsalt, Tvøroyri)